

3. заседание

Пѣтъкъ, 3 ноемврий 1933 година

(Открито отъ подпредседателя Н. Захариевъ въ 16 ч. и 48 м.)

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

	Стр.		Стр.
Отпуски, разрешени на народни представители . . .	11	на държавнитѣ и на гарантиранитѣ отъ държавата дългове за 1928 и 1929 г. (Приемане) . .	12
Питания:		2) за одобрение XI-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му на 21 августъ 1933 г., протоколъ № 71. (Приемане) . .	12
1) отъ народния представителъ С. Мошановъ къмъ министъръ-председателя и министра на земледѣлието и държавнитѣ имоти относно отказа на Министерския съветъ да даде разрешение да се отпусне захаръ безъ акцизъ на лозаритѣ отъ Северна България и послѣдствията отъ този отказъ. (Съобщение)	12	Законопроекти:	
2) отъ народния представителъ С. Митковъ къмъ министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве относно инцидента въ гр. Ломъ (Съобщение)	12	1) за облекчение на длъжниците по заемитѣ, отпущнати имъ по закона за направа на икономически къщи и за насърдчение на жилищния строежъ. (Първо четене)	14
Предложения:		2) за измѣнение и допълнение на закона за уреждане личнитѣ и ипотечарни заеми, дадени на пострадалиотъ отъ войнитѣ за постройка на жилища. (Първо четене)	14
1) за одобрение докладитѣ на парламентарната контролна комисиия по отчетитѣ на Дирекцията		Дневенъ редъ за следващото заседание	15

Председателстващъ Н. Захариевъ: (Звъни) Има кворумъ. Откривамъ заседанието. Присѣтствуватъ нужното число народни представители. Заседанието е законно.

Н. Кемилевъ (д. сг. Ц): Колко души присѣтствуватъ?

Председателстващъ Н. Захариевъ: Присѣтствуватъ 83 души.

Н. Кемилевъ (д. сг. Ц): 68 души присѣтствуватъ. Провѣрете ги съ квесторитѣ.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитѣ г. г. народни представители: Аврамовъ Аврамъ, Ангеловъ Боянъ, Апостоловъ Драгомиръ, Ачковъ Димитъръ, Бечевъ Милко, Бончевъ Тодоръ, Бошнаковъ Тодоръ, Бояджиевъ Стефанъ, Бурилковъ д-ръ Димо, Буровъ Атанасъ, Василевъ Григоръ, Василевъ Иванъ, Василевъ Йото, Василевъ Славеико, Върбенковъ Димитъръ, Ганевъ Георги, Ганчевъ Миню, Георгиевъ Георги, Георгиевъ Стойчо, Георгиевъ Стоянъ, Говедаровъ Георги, Гуревъ Василь, Даневъ д-ръ Стоянъ, Джабарски Стоянъ, Джанкардашлийски Димитъръ, Дилиановъ Минчо, Димитровъ д-ръ Георги М., Димитровъ Захари, Димитровъ Коста Желевъ, Димчевъ Василь, Дочевъ Момчо, Дуковъ Иванъ, Думановъ д-ръ Никола, Желябовъ Жеко, Запряновъ Петко, п. Захариевъ Захари, Игнатовъ Тодоръ, Илиевъ Стойко, Йотовъ Никола, Казанаклиевъ Георги, Калиновъ Благой, Калфовъ Христо, Капитановъ Анастасъ, Караджовъ Костадинъ, Кафеджийски Георги, Кирковъ Кирко, Кирчевъ Стефанъ, Константиновъ Тома, Кръстевъ Гето, х. Лековъ х. Андрей, Лоловъ Сава, Лунговъ Николай, Лѣкарски Иванъ, Ляпчевъ Андрей, Мариновъ Георги, Марковъ Цоло, Милевъ Милю, Мирски Христо, Момчиловъ Тодоръ, Мустафовъ Али, Нейковъ Димитъръ, Непчевъ Илия, Пентиевъ Антонъ, х. Петковъ х. Георги, Петровъ Георги, Петровъ Дойчинъ, Пирон-

ковъ Александъръ, Радоловъ Александъръ, Райковски Минко, Рафайловъ Филипъ, п. Рачевъ Иванъ, Родевъ Христо, Савовъ Николай, Сакъзовъ Янко, Славовъ Кириль, Славовъ Стойно, Стамболиевъ Никола, Статевъ Христо, Таслаковъ Цвѣтко, Ташевъ Димо, Томчевъ Ангелъ, Торбовъ Тодоръ, Тотевъ Деню, Тошевъ Никола, Христовъ Александъръ, п. Христовъ Георги, Цанковъ Александъръ, Цановъ Стефанъ, Цачевъ Цачо, Циганчевъ Анастасъ, Чернооковъ Георги, Чорбаджиевъ Петко, Шидерски Едрю, Шонговъ Георги и Юртовъ Георги)

Съобщавамъ на Народното сѣбрание, че бюрото е решило отпускъ на следнитѣ г. г. народни представители:

На г. Георги Говедаровъ — 1 день;
На г. х. Андрей х. Лековъ — 1 день;
На г. Георги Кафеджийски — 1 день;
На г. Александъръ Кондаковъ — 1 день;
На г. Стойко Илиевъ — 1 день;
На г. Анастасъ Циганчевъ — 1 день;
На г. Александъръ Радоловъ — 1 день;
На г. Стоянъ Джабарски — 1 день;
На г. Гето Кръстевъ — 1 день;
На г. Василь Димчевъ — 1 день;
На г. Антонъ Пентиевъ — 1 день;
На г. д-ръ Никола Чирпанлиевъ — 1 день;
На г. Георги Петровъ — 1 день;
На г. Деню Тотевъ — 1 день;
На г. Коста Желевъ — 1 день;
На г. Георги п. Христовъ — 1 день;
На г. Филипъ Рафайловъ — 1 день;
На г. Тома Константиновъ — 1 день;
На г. Миню Ганчевъ — 2 дена;
На г. Димитъръ Джанкардашлийски — 2 дена;
На г. Кириль Славовъ — 2 дена;
На г. Цвѣтко Таслаковъ — 2 дена;

На г. Сава Лолов — 2 дена;
 На г. Костадин Караджиев — 2 дена;
 На г. Благой Калинов — 2 дена;
 На г. Драгомир Апостолов — 3 дни;
 На г. Никола Тошев — 3 дни;
 На г. Стефан Бояджиев — 4 дни;
 На г. Димитър Ачков — 4 дни;
 На г. Кирко Кирков — 5 дни и
 На г. Минчо Дилианов — 10 дни.

Народният представител г. Дойчин Петров съ заявление иска да му бъде разрешен 20-дневен отпуск по болест. Прилага медицинско свидетелство.

Които г. г. народни представители сж съгласни да се разреши на г. Дойчин Петров исканият 20-дневен отпуск по болест, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщавам на Народното събрание, че е постъпило питане до г. министър-председателя и до г. министра на земледелието от дрѣновския народен представител г. Стойчо Мошанов относно отказа на Министерския съвет да даде разрешение да се отпусне захар без акциз на лозаритѣ от Северна България и последиците от този отказ.

К. Кераков (д): Защо само за Северна България?

С. Мошанов (д. ср): Когато г. министърът ми отговори, ще получите отговор.

Председателствуваш Н. Захариев: Постъпило е питане до г. министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве от дрѣновския народен представител Сеферин Митков относно инцидента въ гр. Ломъ, съ което моли г. министра да отговори: (Чете)

„1. Знаете ли за всичко това, което стана въ гр. Ломъ и особено за участието на вашитѣ органи въ устроения атентатъ?

2. И ако знаете, какви мѣрки сте взели или мислите да вземете за бързото наказание на самозабравилитѣ се полицейски органи, заедно съ тѣхния шефъ, околийския началникъ Иванъ Бечевъ?

3. Не се ли страхувате, че чрезъ подобни атентати върху мирни граждани се подриватъ устоитѣ на държавната власт и се създаватъ опасни прецеденти, водещи къмъ саморазправа и анархия?

Тия две питання ще се препратятъ на съответнитѣ г. г. министри, за да ги проучатъ и да отговорятъ.

Минаваме къмъ дневния редъ. Точка първа — **отговоръ на тронното слово.**

Тѣй като комисията не е готова съ отговора на тронното слово, минаваме къмъ следващата точка, втора, отъ дневния редъ — **одобрение предложението за одобрение докладитѣ на парламентарната контролна комисия по отчетитѣ на Дирекцията на държавнитѣ и на гарантиранитѣ отъ държавата дългове за 1928 и 1929 г., заедно съ отчетитѣ на дирекцията за сжитѣ години.**

Моля г. секретаря да го прочете.

Замѣстникъ-секретаръ Г. Василевъ (д): (Прочита предложението изцѣло — вж. прил. Т. I, № 3)

Председателствуваш Н. Захариев: Които г. г. народни представители одобряватъ предложението за одобрение докладитѣ на парламентарната контролна комисия по отчетитѣ на Дирекцията на държавнитѣ и на гарантиранитѣ отъ държавата дългове за 1928 и 1929 г., заедно съ отчетитѣ на дирекцията за сжитѣ години, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 1)

Пристапваме къмъ разглеждане на точка трета отъ дневния редъ — **одобрение предложението за одобрение XI-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му на 21 августъ 1933 г., протоколъ № 71 — за разрешаване на Главната дирекция на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ да сключи нова спогодба съ управлението на Българската народна банка относно пренасянето на писмовната и кореспонденция.**

Моля г. секретаря да го прочете.

Замѣстникъ-секретаръ Г. Василевъ (д): (Прочита изцѣло предложението, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 4)

Председателствуваш Н. Захариев: Има думата народниятъ представител г. Никола Пждаревъ.

Н. Пждаревъ (д. ср. Ц): Г. г. народни представители! Азъ смѣтамъ, че това решение не може да мине, безъ да се направи една малка забележка по него.

Не повдигамъ формалния въпросъ, дали единъ държавенъ приходъ, минатъ въ бюджета за 1933/1934 финансовъ година, може да бъде намаляванъ по такъвъ начинъ, съ едно такова решение. Най-сетне, формалниятъ въпросъ може да не е отъ значение. Но смѣтамъ, че все пакъ е отъ значение да се спремъ на въпроса: защо това намаляване да става отъ 1 януарий 1933 г., когато решението се взема по-късно, презъ м. августъ с. г.? Този въпросъ ще трѣбва да се поясни и да се обясни не съ това, че е намалѣла кореспонденцията на банката, защото — въ това не се съмнявамъ — статистиката показва, че тая кореспонденция е била намалѣла още миналата година, но трѣбва да се обясни, защо, когато всичко това е определено съ единъ договоръ, се дава обратна сила на този договоръ?

Азъ се спирамъ и на другъ въпросъ, г. г. народни представители. Спирамъ се само затова, защото този въпросъ всѣкога е повдиганъ, ако не тукъ, въ обществото, и търси едно разрешение, което, за голѣмо съжаление, още не получава. Азъ разбирамъ стремежа на Народната банка да намали тази сума, която тя внася на държавата за услугитѣ, правени ѝ отъ държавата, като претендира, че е намалила своята служба, че е намалила служенето си съ държавнитѣ служители по пошитѣ и телеграфитѣ. Но ако банката е толкова внимателна въ изразходването на сумитѣ, които тя плаща на държавата, азъ мисля, че ние тукъ, въ Народното събрание, трѣбва да привлѣчемъ вниманието на правителството, и специално на министра на финанситѣ, да застави, по начинитѣ, допустими за една държавна власт, това чисто държавно учреждение да се съобрази съ общия повикъ не на улицата, но съ общото желание на Народното събрание, да се подчини това учреждение, най-сетне, на желанието да се правятъ сериозни икономии въ всички държавни учреждения, и специално въ него, Народната банка.

Г. г. народни представители! Отъ 1927 г. насамъ службата на Народната банка не се забелязва отъ българското гражданство, отъ българското общество, защото аслжъ тя се намали до минимумъ. Въпрѣки това, служителитѣ въ Народната банка сж намалени, отъ 1.800 и нѣколко въ 1927 г., на около 1.400 души въ 1933 г. При такова ограничѣние службата на Народната банка, това намаляване броя на служителитѣ ѝ показва едно: че Народната банка не желае да се подчини на този общъ нашъ повикъ, на това народно желание, изразявано многократно въ Народното събрание. Нѣщо повече, г. г. народни представители, това е, като че, една провокация отъ страна на управлението на Народната банка. Тогава, когато се прави голѣмо намаляване на заплатитѣ на всички държавни служители, за да може да се отговори на тази нужда: съ намалѣли приходи да се посрѣщатъ необходимитѣ разходи на държавата, тамъ, въ Народната банка, не желаятъ да чутятъ за подобно намаляване; вмѣсто намаляване, тамъ ние имаме случаи на увеличение на заплатитѣ. Може би ще се смѣтне, че лицето, на което заплатата е увеличена, е една изключителна личностъ въ страната и ще трѣбва въ нѣкакво особено положение да се постави. Г. г. народни представители! Азъ не смѣтамъ, че въ тази страна може да има лице съ по-голѣма и по-тежка отговорност отъ оная на министъръ-председателя, и не мога да разбера, защо държавенъ чиновникъ, въ каквото и да е държавно учреждение, да бъде поставенъ по заплата по-високо даже отъ министъръ-председателя. Това не сж измислици, това е положението, г. г. народни представители, и по бюджета на Народната банка, това е и фактическото положение.

Г. г. народни представители! Азъ смѣтамъ, че министърътъ на финанситѣ ще трѣбва да намѣри начинъ да задоволи желанието на Народното събрание, изразено не само устно, но и многократно подчертавано и въ закона за бюджета, прокарванъ тукъ. Иначе азъ не мога да разбера, какъ, по какъвъ начинъ можемъ да продължаваме да се изживяваме ние, като народни представители, предъ обществото, че не сме въ състояние да прокараме най-важитѣ и необходими реформи въ нашия финансовъ животъ!

Азъ смѣтнахъ за свой дългъ да привлѣка вниманието на правителството и специално на министра на финанситѣ. Знамъ въ какво е сведена днесъ службата на Народната банка. Като-че-ли тя не се върши тамъ отъ много хора. Азъ, да не кажа въ своята загриженостъ, но въ своя малкъ скептицизмъ, привлѣкохъ въ финансовата комисия вниманието на управителя на Народната банка върху това, дали, като се предостави единъ голѣмъ въпросъ, въпросътъ

за контингентирането, въпросът за вноса и износа, изключително въ ржцетъ на Народната банка, нѣма да станатъ нѣкакви грѣшки; дали не е нужно да се натоварятъ повече компетентни хора съ този въпросъ. Дадохъ се всички увѣрения, че тамъ ще бждатъ запазени всички интереси и на търговия, и на всичко.

Министъръ С. Стефановъ: Г. Пждаревъ! Това не е по дневния редъ.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Азъ искамъ да Ви кажа, г. министре, че, при това ограничаване службата на Народната банка, този голѣмъ бюджетъ, който тя има да упражнява презъ 1933 г., ще трѣбва да привлѣче вниманието на г. министра на финанситѣ, за да направи нѣщо. По-нататѣкъ не може да се върви така, г. министре, безъ да се изложи и престижътъ на правителството, и авторитетътъ на Парламента.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министърътъ на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг.): И вие гласувахте за автономията на Народната банка!

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Вѣрно. — За да се види тази автономия какво ни даде, достатъчно е да се прегледа бюджетътъ на Народната банка.

Министъръ С. Стефановъ: Ще сравнимъ двата бюджета.

Министъръ С. Костурковъ: Нѣмате думата, г. Пждаревъ!

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Вие не изпълнявате ролята на председателъ, г. министре! Не приемамъ да ми правите бележка. Ако ми отнеме думата г. председателътъ, приемамъ.

Министъръ С. Костурковъ: Добре, но председателстващиятъ ми даде думата, следъ като свършихте.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Той ще ми каже.

Министъръ С. Костурковъ: Г. г. народни представители! Азъ нѣма да се спирамъ на онова, което говори г. Пждаревъ за Народната банка, защото то не е предметъ на обсъждане. Азъ ще се спра само на формалния въпросъ, който г. Пждаревъ въ началото на говоренето си каза, че Народната банка нѣмала право — така схванахъ поне азъ мисълта му — да иска измѣнение на договора, който е сключила навремето съ Дирекцията на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ. Не. Народната банка си е запазила правото, така както го е запазила и Дирекцията на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ, когато настѣпятъ известни промѣни, да се измѣнятъ и условията на договора, защото, споредъ услугата, която се прави, опредѣля се и глобалната сума, която трѣбва да се плати. И много естествено е, г. г. народни представители, че Народната банка, когато констатира, че службата, която ѝ върши Дирекцията на пошитѣ, е много намалѣла, има право да иска намаляване на глобалната сума, която трѣбва да плаща на дирекцията. И дирекцията отъ своя страна, трѣбва да ви кажа, трѣбваше да провѣри всичкото това. Тя го провѣри и констатира, че наистина е намалѣла твърде много писмовната кореспонденция и паричнитѣ и непарични пратки на банката. И затова тъкмо самата дирекция се съгласява на промѣната въ глобалната сума, която се уговорва между дветѣ страни. Ето това е въпросътъ.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Думата е, защо отъ 1 януарий 1933 г. става това?

Министъръ С. Костурковъ: Молл. — Г. Пждаревъ наблегна на следното: та Народната банка е държавно учреждение; тя плаща на държавата чрезъ Дирекцията на пошитѣ; защо сѣ тѣзи промѣни?

Не може да се разсѣждава така, г. г. народни представители. Всѣко министерство и всѣка дирекция има свой бюджетъ и въ границитѣ на този бюджетъ, по приходитѣ и по разходитѣ, се оперира отъ министерството и отъ ди-

рекцията. Народната банка има тоже свой бюджетъ. Независимо отъ туй, Народната банка е автономно учреждение. Тя гледа своя бюджетъ и своитѣ интереси и е длѣжна да ги гледа — азъ не мога да я осѣждамъ. Азъ мога тукъ, по поводъ казаното отъ г. Пждарева, да добавя друго: скръбното е, че до днесъ разнитѣ министерства не се издѣлжаватъ едно на друго по услугитѣ, които си правятъ. Защото, ако бѣха се издѣлжавали, тогава щѣхме да имаме една много по-голѣма икономия въ разходитѣ, г. г. народни представители, които се правятъ отъ разнитѣ министерства, отколкото сега. И азъ не единъ пѣтъ съмъ повдигалъ този въпросъ въ Министерския съветъ, че, съгласно законитѣ въ страната, специално съгласно закона за желѣзницитѣ и съгласно закона за пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ, всѣко министерство трѣбва да си плаща услугитѣ, които му се правятъ отъ съответнитѣ дирекции, а тѣзи последнитѣ трѣбва да си плащатъ услугитѣ, които имъ се правятъ отъ другитѣ министерства. Но това досега не можа да се нареди. Тѣй върви отъ десетилѣтия, още отъ началото, отъ създаването на българската държава и досега. Азъ релевирамъ тая мисълъ, защото съмъ убеденъ, г-да, че ако става плащане на услугитѣ отъ едно министерство на друго — повтарямъ и дебело подчертавамъ — ще имаме значителни икономии: нѣма да се даватъ толкова много телеграми, нѣма да се даватъ толкова дълги телеграми, нѣма да се пишатъ толкова много писма и за щѣло и за нещѣло, нѣма да се говори толкова често по телефона, нѣма да се говори толкова дълго по телефона, защото ще се държи смѣтка за всичко това, което струва пари на държавата.

Ето това е голѣмиятъ въпросъ, който трѣбва да привлѣче вниманието ни, а не оная дребулия, на която обръща внимание г. Пждаревъ.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Вие смѣтате, че това е дребулия?

Министъръ С. Костурковъ: За формалността, а не за порядкитѣ въ Народната банка. За тѣхъ нищо не говорл. Ще кажа само една дума, че Народната банка трѣбва да се движи въ границитѣ на закона. И ако законътъ за Народната банка, който вие създадохте — не Ви правя укоръ за това, но констатирамъ факта — дава тая автономия на банката, която тя има, а именно управителниятъ съветъ да разпорежда за всичко, безъ да може дори министърътъ на финанситѣ да се намѣсва нѣкъде, кой е виновенъ? Министърътъ на финанситѣ ли е виновенъ? Правителството ли, на което правите напомнюване, е виновенъ? Г. народни представители Пждаревъ! Това напомнюване нѣмате моралното право да го правите, защото вие дадохте тая широка, необяснима, бихъ казалъ, автономия на Народната банка, която сега се шири, благодарение на този законъ, който вие създадохте. Измѣнете закона, г. г. народни представители, и Българската народна банка ще върши онова, което законътъ ѝ повелява. А сега, че банката е автономна и действува като автономно учреждение, въ работитѣ на което мѣчно може да се намѣси и министърътъ на финанситѣ, какво е виновенъ правителството?

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Но управителътъ на банката, който прокарва този бюджетъ, е назначенъ отъ правителството, и те носи отговорностъ за дѣлата на този управителъ.

Министъръ С. Костурковъ: Правителството носи отговорностъ за управлението.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): И за лицата, които назначаватъ тамъ.

Министъръ С. Костурковъ: Да, и за лицата. Но всѣко лице за своитѣ собствени дѣла носи сѣщо отговорностъ. Това недейте забравя. Виновенъ ли е министърътъ на финанситѣ, ако нѣкой държавенъ бирникъ открадне нѣкоя сума? Той ли ще отговаря, или лицето, което е извършило деянието?

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Азъ не ги освобождавамъ тѣхъ отъ отговорностъ. Тѣ отговарятъ предъ министра си.

Министъръ С. Стефановъ: Г. Костурковъ! Позволетъ една дума.

Министъръ С. Костурковъ: Азъ свършвамъ. — Това е, г. народни представители, моятъ отговоръ на г. Пждарева. Азъ ще изкажа съжаление, че досега не сж се повдигнали тѣзи въпроси и чакъ сега по поводъ едно обикновено постановление на Министерския съветъ се повдигатъ. Така не бива.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министърътъ на финанситъ.

Министъръ С. Стефановъ: На бележката на г. Пждаревъ има да отговора две думи, макаръ че казахъ, че не му бѣше мѣстото тукъ да се повдига този въпросъ. Той е единъ специаленъ въпросъ.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Азъ казахъ това, г. министре, защото щомъ банката е толкова внимателна, че иска да спести единъ милионъ лева, които плаща на държавата, нека бѣде по-внимателна, да намали бюджета си съобразно съ ограниченитъ нейни операции сега и да не поддържа единъ бюджетъ отъ 110.000.000 л. само за личенъ съставъ днесъ, съ една заплата отъ 1.000.000 л. за своя управителъ.

Министъръ С. Стефановъ: Отговарямъ Ви. За сведение на Народното събрание ще кажа, че Народната банка е уволнила 800 души, а нѣма назначени 6 души. Тази декларация права. Агентуритъ сж намалени съ 60, а персональтъ е намаленъ съ 800 души, тъй като 60-тѣ агентури си люлѣха краката предъ видъ на тая ограничена работа, която има Народната банка, въ връзка съ промѣната на конюктурата и на работата на Народната банка отъ създаването на автономията ѝ насамъ.

Когато дойде да се занимаемъ съ Народната банка, ще имамъ възможността да дамъ отговоръ на всички въпроси, които биха се повдигнали за нея.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Никола Кемилевъ.

Н. Кемилевъ (д. сг. Ц): Азъ не зая защо толкова нервно г. Костурковъ посрещна критиката на г. Пждаревъ. Доколкото познавамъ г. министъръ Костурковъ, зная, че въ душата си той съвършено друго чувствава. И днесъ, когато всички отъ тукъ до тукъ (Сочи отъ крайната дѣвица до крайната дѣсница) сме загрижени и всѣки съзнава и чувствава, че настѣпва народно бедствие, автономнитъ учреждения ще трѣбва малко да свиятъ своитъ байраци. Не е извинението това, което искаше да каже г. Костурковъ — че въ времето на Сговора се гласувалъ законътъ за автономията на Народната банка. Вѣрно е, че вѣнъ отъ дневния редъ се повдигна този въпросъ, но г. Костурковъ заяви предъ всички ни, че въ Министерския съветъ, когато той поставя наболѣлитъ въпроси по отчитането на министерствата, неговитъ другари министри не го разбиратъ, за да разрешатъ тѣзи голѣми въпроси. Тогава азъ питамъ: това Министерски съветъ ли е, и защо г. Костурковъ присѣдствува на неговитъ заседания? Понеже Вие така се нахвърлихте, позволете и на менъ да Ви задамъ тѣзи въпроси. Парливи въпроси се разрешаватъ; бѣдете внимателни, защото отъ всѣка искра може да пламне пожаръ! Тукъ сж вече народнитъ представители, завърнали се следъ ваканцията въ Камарата, и всѣки, вѣрвамъ, е стисналъ по една работническа ржка. Нека Ви кажатъ какво бушува между работничеството и въ селата. Не може да не се повдигнатъ тия парливи въпроси въ първия моментъ. (Възражения отъ нѣкои земледѣлци) Вие (Сочи Борисъ Богоевъ) сте ходили по брѣга на Дунава, а не сте ходили въ село, и затова мълчете!

П. Дековъ (з): Какъ?

Н. Кемилевъ (д. сг. Ц): За господина, който е задъ Васъ, говоря. — И азъ се връщамъ отъ село и чувствавамъ, че бедствието, което иде, нѣма да се стовари върху главата на правителството, а върху държавата. Тѣзи парливи въпроси да не ги отминаваме съ възбуждение, а да се сложатъ на дневенъ редъ за разрешение. Вие, като управление, първи дайте знакъ и ние, като оппозиция, ще ви подкрепимъ, защото за насъ е по-мило спокойствието на народа и стабилитета на държавата. Недейте мисли само съ дразги да ни занимавате.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ предложението за одобрение XI-то постановление на Ми-

нистерския съветъ, взето въ заседанието му на 21 августъ 1933 г., протоколъ № 71, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство. Събранието приема. (Вж. прил. томъ II, № 2)

Пристѣпваме къмъ точка четвърта отъ дневния редъ — първо четене законопроекта за облекчение на длъжницитъ по заемитъ, отпущнати имъ по закона за направа на икономически къщи и за насърчение на жилищния строежъ.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Замѣстникъ-секретаръ Г. Василевъ (д): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ мотивитъ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 1)

Министъръ С. Стефановъ: (Къмъ председателствувания) Нека законопроектътъ отиде въ комисията и на второ четене да се говори.

Р. Василевъ (д. сг): Искамъ думата.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Нека законопроекта отиде въ комисията и на второ четене да говорите.

Министъръ С. Стефановъ: Ако г. Ради Василевъ иска да говори, нека говори.

Р. Василевъ (д. сг): Само нѣколко бележки имамъ да направя.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Държите ли на вашето предложение, г. министре?

Министъръ С. Стефановъ: Ако настояватъ да говорятъ на първо четене записалитъ се, нека говорятъ. Не искамъ на никого да отнема възможността да говори.

Р. Василевъ (д. сг) и М. Бойчиновъ (д. сг. Ц): Съгласни сме законопроектътъ да отиде въ комисията.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които сж съгласни съ предложението на г. министра на финанситъ, законопроектътъ, следъ като се приеме на първо четене, да отиде въ комисията и на второ четене да станатъ дебатитъ по него, . . .

Министъръ С. Стефановъ: Моля Ви се, г. председателю, ако господата, които сж записани, настояватъ да говорятъ, нека говорятъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Не настояватъ.

Министъръ С. Стефановъ: Добре тогава.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: . . . моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Които приематъ на първо четене законопроекта за облекчение на длъжницитъ по заемитъ, отпущнати имъ по закона за направа на икономически къщи и за насърчение на жилищния строежъ, и да отиде въ комисията, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство. Събранието приема.

Пристѣпваме къмъ точка пета отъ дневния редъ — първо четене законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за уреждане личнитъ и ипотечарни заеми, дадени на пострадалитъ отъ войнитъ за постройка на жилища и пр.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Замѣстникъ-секретаръ Г. Василевъ (д): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ мотивитъ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 2)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ на първо четене законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за уреждане личнитъ и ипотечарни заеми, дадени на пострадалитъ отъ войнитъ за постройка на жилища отъ 19 априлъ 1927 г., обнародванъ въ „Държавенъ вестникъ“ брой 20, отъ 28 априлъ 1927 г., моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г. министърътъ на финанситъ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Съ тая точка дневниятъ редъ се изчерпва. Разискванията

по последнитѣ две точки ще се отложатъ. Затова предлагамъ и моля Народното събрание да се съгласи да вдигнемъ заседанието за вторникъ, съ дневенъ редъ: отговоръ на тронното слово и останалитѣ точки отъ днешния дневенъ редъ.

Обаждаатъ се: За четвъртъкъ да бѣде.

Министъръ С. Стефановъ: Г. министъръ-председателъ настоява да имаме заседание въ вторникъ, за да не губимъ време. Да започнемъ въ вторникъ дебатитѣ по отговора на тронното слово.

И. Драгойски (д): Нѣма да има кворумъ въ вторникъ.

В. Янакиевъ (нац. л): Нѣма да дойдатъ.

Министъръ С. Стефановъ: Добре, за четвъртъкъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Г. министърътъ на финанситѣ предлага следващото заседание да бѣде въ четвъртъкъ, съ предложениа отъ него дневенъ редъ: отговоръ на тронното слово и останалитѣ точки отъ днешния дневенъ редъ. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събранието приема. Следващото заседание да бѣде въ четвъртъкъ, 4 ч. следъ обѣдъ.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 17 ч. 25 м.)

Подпредседателъ: Н. ЗАХАРИЕВЪ

Замѣстникъ-секретаръ: Г. ВАСИЛЕВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: Д. АНГОНОВЪ